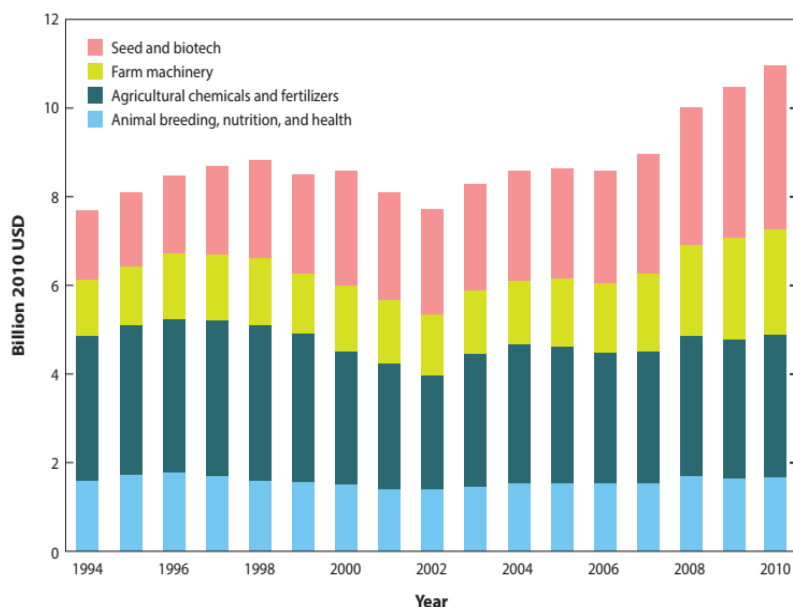

نقش تحقیقات خصوصی در حوزه کشاورزی

در چند دهه اخیر، شرکت‌های خصوصی فعال در حوزه کشاورزی در جهان نسبت به بخش دولتی، توسعه بیشتری یافته‌اند و به مراتب نقش مهمتری در افزایش تولید و امنیت غذایی کشورها ایفا نموده‌اند. دلیل اصلی توسعه بخش‌های خصوصی نسبت به سازمان‌های دولتی، رشد سریع‌تر واحدهای تحقیق و توسعه آنها بوده است که در نهایت منجر به افزایش سهم مشارکت این واحدهای خصوصی در توسعه فناوری‌های هدفدار گردیده است. در دهه‌های اخیر با سرمایه‌گذاری بخش‌های خصوصی، ساختار تحقیق و توسعه این شرکت‌ها، با رویکرد تجاری سازی محصولات خود، تغییرات زیادی نموده‌اند. علاوه بر واحدهای تحقیق و توسعه، صنایع تامین‌کننده نهاده‌های کشاورزی مانند تولیدکنندگان بذر، مواد شیمیایی و ماشین‌آلات کشاورزی نیز تغییرات ساختاری معنی‌داری داشته‌اند. برخی بررسی‌ها نشان می‌دهد دو شرکت تولیدکننده بذر در آلمان (KWS SAAT و Saaten-Union) در سال 2006، به تنهایی حدود 103 میلیون دلار در حوزه تحقیق و توسعه سرمایه‌گذاری نمودند. در نمودار ذیل، سهم سرمایه‌گذاری‌های مربوط به تحقیق و توسعه در حوزه‌های مختلف کشاورزی آورده شده است که بر اساس نمودار مذکور، سهم سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه تولید بذر، پس از یک افت نسبی در سال 2002 در سال‌های بعد رشد زیادی داشته است بطوریکه در سال 2010، شاهد رشد دو برابری سرمایه‌گذاری در این حوزه بوده‌ایم و علاوه بر آن میزان سرمایه‌گذاری در این حوزه نسبت به سایر بخش‌های تحقیق و توسعه (مانند شرکت‌های فعال در زمینه تولید ماشین‌آلات، کود، مواد شیمیایی و اصلاح دام) بیشتر بوده است. اگرچه سهم عمده این سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه تحقیق و توسعه مربوط به کشورهای پیشرو بوده است اما در کشورهای در حال توسعه نیز شاهد رشد

برخی شرکت‌ها و صنایع هستیم. در کشور ما در بخش کشاورزی و به خصوص در حوزه بذر، شرکت‌های تولیدکننده زیادی وجود ندارد و از طرفی آمار دقیقی نیز از فعالیت‌های تحقیق و توسعه این شرکت‌ها در دسترس نیست. اگرچه با توجه به واردات بالای بذر در بیشتر محصولات کشاورزی، ارجحیت واردات و فعالیت‌های واسطه‌گری رایج در تولید داخل، مقادیر بالایی برای سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها در حوزه تحقیق و توسعه نمی‌توان متصور بود. بنابراین با توجه به سوابق و مستندات موجود در ساختار شرکت‌های فعال بین‌المللی در حوزه بذر به نظر می‌آید تصمیم‌گیران و مدیران دولتی می‌بایست تلاش بیشتری در جهت حمایت از ساختارهای خصوصی و تقویت بنیان تحقیق و توسعه در این مجموعه‌ها نمایند.

علی زمان میرآبادی

مدیر تحقیقات و آموزش شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی